

Katarzyna Bernaś
Dyrektor Biblioteki+ Centrum Kultury
w Czarnym Borze

Program działania Biblioteki + Centrum Kultury
w Czarnym Borze na lata 2020 – 2023

WSTĘP

Instytucje kultury, stoją dziś w obliczu wielu poważnych wyzwań. Czytelnicy oraz odbiorcy wydarzeń kulturalnych oczekują różnorodności, wysokiej jakości świadczonych usług, innowacji, bogatego księgozbioru, twórczych projektów, zajęć artystycznych, a wszystko to w atrakcyjnym, nowoczesnym otoczeniu. Ocena działalności ośrodka kultury, czy biblioteki często przekłada się na ocenę działalności samorządu i władz gminy. Dlatego też każda jednostka kultury powinna tak kierować swoimi projektami, by nie tylko zaspokajać potrzeby kulturalne mieszkańców ale także być swego rodzaju wizytówką gminy.

Przez blisko 20 lat związana byłam z różnymi instytucjami kultury (Teatr Dramatyczny, Wałbrzyski Ośrodek Kultury, Centrum Kultury w Kamiennej Górze, MBP - Centrum Kultury w Boguszwowie-Gorcach). Jako menadżer kultury zajmowałam się edukacją artystyczną, organizacją wystaw, wernisaży, imprez rozrywkowych oraz dużych koncertów.

Kierując się własnymi doświadczeniami oraz analizą działalności licznych ośrodków kultury będę dążyć by misja oraz wizja Biblioteki + Centrum Kultury prezentowały się następująco:

MISJA

Kreowanie oraz zaspakajanie potrzeb kulturalnych, czytelniczych i edukacyjnych oraz aktywizacja i integracja środowiska lokalnego.

WIZJA

Biblioteka + Centrum Kultury jest powszechnie dostępnym i nowoczesnym ośrodkiem kultury, informacji i integracji społecznej służącym rozwojowi Gminy Czarny Bór oraz regionu. W swojej działalności kieruje się poszanowaniem przeszłości i kreowaniem przyszłości w oparciu o potrzeby i potencjał mieszkańców gminy.

PRIORYTETY:

1. Współpraca z lokalną społecznością i jednostkami gminnymi

- Wspieranie i rozwój Uniwersytetu III Wieku – nowe propozycje wykładowe (historia, filozofia, literatura, psychologia, behawiorystyka, medycyna i inne), a także cykliczne zajęcia, w tym ruchowe, fizjoterapeutyczne, warsztaty smaku, a także Dyskusyjny Klub Książki.
- Współpraca z lokalnymi stowarzyszeniami, klubami (Atrakcyjni, Klub Seniora) radami sołeckimi i zespołami (*Grzędowianki, Radość, Janicki*)
- Współpraca z Gminnym Zespołem Szkolno-Przedszkolnym w organizacji imprez artystycznych i środowiskowych, wsparcie lokalowe, merytoryczne.
- Współpraca z lokalnymi klubami sportowymi.
- Realizacja strategii rozwoju Gminy zwłaszcza w zakresie upowszechniania kultury.

2. Pozyskiwanie środków zewnętrznych

- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Nazwa projektu: "Czarnoborskie kapliczki i pomniki dziedzictwem kulturowym wsi" - projekt ma na celu wyeksponowanie i zachowanie dla potomnych ważnych miejsc kultu znajdujących się na terenie Gminy Czarny Bór. W ramach projektu uporządkowane zostaną: teren wokół Kapliczki Św. Anny w Witowie, Kapliczki Matki Boskiej Częstochowskiej (zwanej też Kapliczką

Ildefonsa) w Borównie oraz Zespół Pałacowo-Ogrodowy rodziny Czetttritzów - **oferta wybrana do finansowania – przyznana dotacja 20.000 zł – projekt realizowany będzie od lutego do lipca 2020 r.**

- Program Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego. Projekt realizowany z Narodowym Bankiem Polskim w ramach programu edukacji ekonomicznej. Nazwa projektu „O finansach... w bibliotece”. W ramach projektu w B+CK zorganizowano szkolenia dla 20 seniorów, którzy podczas zajęć poznali szeroki zakres tematów związanych z finansami, ubezpieczeniami czy bankowością internetową. Dla niektórych uczestników zajęcia były pierwszą przygodą z komputerem. Projekt miał nie tylko wymiar edukacyjny – ale również społeczny, był okazją do aktywizacji i integracji seniorów - **dofinansowanie 1.950 zł**

W celu poszerzenia oferty kulturalnej i realizacji nowych projektów w latach 2020 – 2023 Biblioteka + Centrum Kultury będzie aplikować do następujących programów:

- a) *Edukacja kulturalna*, program realizowany przez MKIDN (Narodowe Centrum Kultury).
- b) *Promocja Czytelnictwa*, program realizowany przez MKIDN (Instytut Książki).
- c) *Kultura Interwencje*, program realizowany przez MKIDN (Narodowe Centrum Kultury).
- d) *Dom Kultury* + inicjatywy lokalne realizowany przez MKIDN (Narodowe Centrum Kultury).
- e) *Kultura Dostępna* realizowany przez MKIDN (Narodowe Centrum Kultury).
- f) *Infrastruktura domów kultury* - realizowany przez MKIDN (Narodowe Centrum Kultury).

B+CK aplikować będzie również do programów ogłaszanych przez Zarządu Województwa Dolnośląskiego t j. *Otwarte konkursy ofert z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa* i inne.

W celu pozyskiwania dodatkowych środków na działalność statutową B+CK rozwijać będzie działalność komercyjną tj. organizacja komercyjnych koncertów, spektakli, szkoleń i warsztatów specjalistycznych, wynajem sal itp. Planuję, że środki pozyskane z działalności komercyjnej, wynajmów oraz środki od sponsorów i z programów dotacyjnych stanowić będą około 10 % rocznego budżetu B+CK.

3. Kalendarz imprez/wydarzeń cyklicznych

Gminny kalendarz imprez zawierający terminy cyklicznych imprez organizowanych przez B+CK, Gminę, czy jednostki gminne jest niezbędne by skoordynować i ułatwić pracę jednostek. Dlatego też już w październiku 2019 r. opierając się na informacjach od jednostek gminnych, sołectw, parafii oraz klubów sportowych opracowałam gminny kalendarz na rok 2020., który przedstawia się następująco:

Lp.	Termin	Nazwa imprezy/wydarzenia	Organizator	Miejsce
STYCZEŃ				
1.	Termin do ustalenia	Jasełka przedszkolne	GZS-P	SZKOŁA
2.	12.01.2020 r.	Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy	B+CK	SZKOŁA
3.	17.01.2020 r.	Spotkanie Noworoczne	GMINA	B+CK
4.	Termin do ustalenia	Bieg Krasnali	GZS-P	STADION
5.	Termin do ustalenia	Bal Karnawałowy	GZS-P	SZKOŁA
6.	Termin do ustalenia	Konkurs Kolęd	GZS-P	GOK WITKÓW

LUTY				
7.	10.02. - 23.02.2020 r.	Organizacja zajęć w ramach ferii zimowych	B+CK	B+CK światlice wiejskie
8.	Termin do ustalenia	Uroczystość rozdania stypendiów naukowych	GZS-P	
MARZEC				
9.	01.03.2020 r.	Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych	GZS-P	SZKOŁA
10.	05.03.2020 r.	Gminny Dzień Kobiet	GMINA, B+CK	B+CK
11.	Termin do ustalenia	Eliminacje Gminnego Konkursu Recytatorskiego Pegazik	B+CK	B+CK
12.	15.03.2020 r.	Giełda Szkół Ponadpodstawowych	GZS-P	SZKOŁA
13.	20.03.2020 r.	Dzień Wiosny	GZS-P	SZKOŁA
14.	27.03.2020 r.	Dzień Teatru, premiera grupy teatralnej I Morele Bęc	B+CK	B+CK
KWIECIEŃ				
15.	05.04.2020 r.	Konkurs na najpiękniejszą palmę wielkanocną	Parafia pw NSPJ	KOŚCIÓŁ
16.	07.04.2020 r.	Światowy Dzień Zdrowia	GZS-P	SZKOŁA
17.	22.04.2020 r.	Światowy Dzień Ziemi	GZS-P	SZKOŁA
18.	30.04.2020 r.	Apel z okazji uchwalenia Konstytucji 3 MAJA	GZS-P	SZKOŁA
MAJ				
19.	02.05.2020 r.	Półmaraton z Flagą na Trójgarbie	Gmina Stare Bogaczowice Gmina Czarny Bór, B+CK	STARE BOGACZOWICE
20.	08.05.2020 r.	Dzień Bibliotekarza i pracownika kultury	B+CK	B+CK
21.	Termin do ustalenia	Biathlon dla każdego	UKN Trójgarb	STADION

22.	Termin do ustalenia	Konkurs recytatorski Polscy Poeci Dzieciom	GZS-P	B+CK
23.	Termin do ustalenia	Dzieci Rodzicom	GZS-P	SZKOŁA
24.	22.05.2020 r.	Powiatowy konkurs wiedzy o Dolnym Śląsku	GZS-P	SZKOŁA
25.	30.05.2020 r.	Gminny Dzień Dziecka	B+CK Gmina Czarny Bór	STADION
CZERWIEC				
26.	06.06.2020 r.	Festyn Rodzinny w Przedszkolu	GZS-P	PRZEDSZKOLE
27.	20.06.2020 r.	Noc Świętojańska	Sołectwo CZARNY BÓR	KOLOROWY ZAKĄTEK
28.	Termin do ustalenia	Piknik Olimpijski	GMINA, UKN MELAFIR, B+CK	STADION
29.	25.06.2020 r.	Uroczyste zakończenie roku w przedszkolu	GZS-P	PRZEDSZKOLE
30.	26.06.2020 r.	Uroczyste zakończenie roku szkolnego	GZS-P	SZKOŁA
LIPIEC				
31.	lipiec 2020 r.	Organizacja zajęć w ramach wakacji	B+CK	B+CK światlice wiejskie
32.	11.07.2020 r.	IX Festyn nad Grzędzkim Potokiem	Sołectwo GRZĘDY	Teren przy świetlicy
33.	25.07.2020 r.	Festyn Świętej Anny	Sołectwo WITKÓW	WITKÓW BOISKO
SIERPIEŃ				
34.		Festyn Sportu	Sołectwo JACZKÓW	Teren przy świetlicy
35.	30.08.2020 r.	Dożynki Gminne Święto Pieroga	Gmina B+CK	STADION

WRZESIEŃ				
36.	05.09.2020 r.	Narodowe Czytanie	B+CK	SKWER OLIMPIJCZYKÓW
37.	25-26. 09.2020 r.	Puchar MELAFIRU	UKN Melafir	STADION
PAŹDZIERNIK				
38.	14.10.2020 r.	Dzień Nauczyciela	Gmina	Do ustalenia
39.	16.10.2020 r.	Rekord w ćwiczeniach resuscytacji	B+CK GZS-P	SZKOŁA
40.	24.10.2020 r.	Dzień Seniora	B+CK Gmina Czarny Bór	B+CK
LISTOPAD				
41.	10.11.2020 r.	Obchody Święta Odzyskania Niepodległości	B+CK GZS-P	SZKOŁA
GRUDZIEŃ				
42.	06.12.2020 r.	Mikołaj	B+CK Gmina Czarny Bór	SKWER OLIMPIJCZYKÓW
43.	Termin do ustalenia	Wigilia dla potrzebujących	GMINA, OPS	Do ustalenia
44.	20.12.2020 r.	Jasełka Klasowe	GZS-P	SZKOŁA

Kalendarz wg powyższego wzoru (zawierający terminy imprez cyklicznych na kolejny rok kalendarzowy) najpóźniej do dnia 30 października każdego roku przekazywany będzie do organu prowadzącego.

Nowością w kalendarzu jest *Piknik Olimpijski* - ważna sportowo-rekreacyjna impreza, która w czerwcu 2020 r. po raz pierwszy odbędzie w Czarnym Borze i będzie dużym wyzwaniem organizacyjnym dla całej Gminy. Organizowany przez Polski Komitet Olimpijski piknik to największa ogólnopolska impreza sportowa o charakterze rekreacyjno-sportowym. Łączy w sobie elementy sportu olimpijskiego z rekreacją, promocją zdrowego stylu życia ale też z bogatą warstwą wartości ideowych polskiego olimpizmu. W Gminie Czarny Bór piknik realizowany będzie dzięki staraniom UKN Melafir. Ze względu na prestiżowy charakter imprezy oraz ogrom prac organizacyjnych proponuję aby impreza realizowana była we współpracy ze wszystkimi jednostkami, sołectwami czy organizacjami w Gminie. Ze swej strony gwarantuję, że bazując na dotychczasowym doświadczeniu w realizacji imprez plenerowych i rekreacyjnych dołożę wszelkich starań by zorganizowana była profesjonalnie wg najwyższych standardów.

4. Kształtowanie i rozwój potrzeb czytelniczych

Biblioteka + Centrum Kultury na koniec 2019 r. (w porównaniu z analogicznym okresem w 2018 r.) zanotowała wzrost liczby czytelników oraz około 10 % wzrost liczby wypożyczeń. Do wzrostu liczby czytelników w dużej mierze przyczyniły się nowe, ciekawe formy zajęć dla dzieci jak i dla dorosłych. Uczestnicy zajęć z języka angielskiego, warsztatów tanecznych, teatralnych czy zajęć naukowych, często niejako „przy okazji” zaczęli korzystać również z oferty biblioteki. Niebagatelny wpływ na poprawę statystyk miała także decyzja o otwarciu się na ogólnopolskie, sprawdzone projekty, takie jak: „Mała książka, wielki człowiek” oraz „O finansach... w bibliotece”. Biblioteka zyskała nie tylko odbiorców szkoleń ale również nowych czytelników i odbiorców działań kulturalnych B+CK.

W latach 2020 – 2023 będę uważnie monitorować dane statystyczne oraz podejmować kolejne działania wspierające i rozwijające edukację czytelniczą, które pozwolą utrzymać dodatnie wskaźniki oraz pozyskać

nowych czytelników. Od stycznia 2020 r. w B+CK działać będzie „Dyskusyjny Klub Książki” - sprawdzona forma działalności czytelniczej, dotąd nieobecna w czarnoborskiej bibliotece.

Duży wpływ na pozyskiwanie nowych czytelników oraz rozwój potrzeb czytelniczych zarówno u dzieci jak i dorosłych ma atmosfera panująca w jednostce, podejście do czytelnika, nie tylko fachowa, merytoryczna obsługa ale również przyjazna atmosfera. Będę zatem w szczególny sposób dbała by czarnoborska biblioteka była miejscem przyjaznym i zachęcającym, aby każdy czytelnik, zarówno ten najmłodszy jak również ten dorosły czuli się w naszej placówce jak mile widziani goście.

5. Edukacja kulturalna

Atrakcyjna oraz adekwatna do potrzeb środowiska lokalnego oferta w ramach amatorskiego ruchu artystycznego to ważny aspekt działalności każdego centrum kultury. Dlatego też zainicjowałam i kontynuować będę następujące warsztaty i zajęcia:

Oferta dla dzieci i młodzieży:

- Warsztaty teatralne,
- Warsztaty taneczne,
- Warsztaty Einsteina (naukowe),
- Język angielski metodą Teddy Eddy,

W okresie 2020 – 2023 zamierzam stopniowo poszerzać ofertę zajęć animacyjnych oraz edukacyjnych o warsztaty plastyczno-techniczne, o zajęcia biblioterapeutyczne i inne ciekawe formy wspierające kreatywność.

By nie generować dużych kosztów w budżecie B+CK udział w części zajęć będzie odpłatny. Koszt zajęć lub brak opłaty uzależnione będą od rodzaju zajęć i wynagrodzenia instruktora, czy wykorzystanych materiałów realizacyjnych.

Oferta dla dorosłych:

- Uniwersytet III Wieku,

- Warsztaty świątecznego rękodzieła,
- Stowarzyszenie Atrakcyjni (1 raz w tygodniu),
- Zespół ludowy *Grzędowianki w Grzędach*,
- Zespół śpiewaczy *Radość w Witkowie*,
- Klub Seniora w Witkowie, zajęcia ruchowe,

Głównym zadaniem B+CK zgodnie ze statutem jest upowszechnianie kultury, a jednym z elementów upowszechniania kultury jest wielokierunkowa edukacja kulturalna (teatr, plastyka, muzyka, film itp.) Dlatego też w kolejnych sezonach artystycznych w celu rozszerzenia propozycji zajęć stałych będę przygotowywać projekty i starać się pozyskiwać środki zewnętrzne na organizację tego typu zajęć. W ramach wspierania i rozwoju edukacji kulturalnej chciałabym również zaproponować organizację festiwalu teatrów dziecięcych i młodzieżowych o zasięgu co najmniej wojewódzkim.

Organizacja tego typu wydarzenia byłaby doskonałą formą promocji dla Gminy Czarny Bór. Szanse na sfinansowanie widzę w ramach programu *Wydarzenia artystyczne dla dzieci i młodzieży* (MKIDN).

6. Kadry, organizacja pracy

W strukturze Centrum Biblioteczno-Kulturalnego znajdują się: Biblioteka Publiczna w Czarnym Borze, Centrum Kultury w Czarnym Borze oraz świetlice wiejskie (w Witkowie, Jaczkowie, Borównie i Grzędach) .

W celu realizacji zadań statutowych B+CK zatrudnia pracowników merytorycznych (bibliotekarze, instruktorzy, pracownik administracji) oraz pracowników obsługi. Zastany przeze mnie podział etatów miał kilka słabych stron: Szttywny podział na instruktorów pracujących w CK oraz na świetlicach wiejskich powoduje, że dyrektor ma utrudnione możliwości oddelegowania na dłuższy okres czasu pracownika np. z Centrum na świetlicę wiejską. Biblioteka +Centrum Kultury jest jedną jednostką, w ramach której działają również świetlice. W mojej ocenie każdy z instruktorów zatrudnionych w B+CK powinien więc znać specyfikę pracy zarówno w *centrali* jak również

na każdej ze świetlic i swoje obowiązki wykonywać bez sztywnego podziału na miejsce. Ponadto pracownik administracyjny, ze względu na dużą ilość zadań, przypisaną mu w zakresie obowiązków (załącznik nr 2 d Regulaminu organizacyjnego), powinien być zatrudniony w pełnym wymiarze godzin.

Biorąc od uwagę powyższe wnioski oraz po zasięgnięciu opinii organu prowadzącego jak p.o. Dyrektor wprowadziłam następujący plan zatrudnienia i podział etatów:

L.p.	Komórka organizacyjna	Ilość etatów
1.	Dyrektor	1
2.	Główny Księgowy	1
3.	Stanowisko ds. administracyjnych	1
4.	Stanowisko instruktora/wychowawcy	3,5
5.	Stanowisko Bibliotekarza	2
6.	Stanowisko Pracownika Technicznego	1
7.	Stanowisko Pracownika Gospodarczego	1
8.	Stanowisko Pracownika Technicznego obiektów	1

W powyższym planie nie ma sztywnego podziału na miejsce wykonywania pracy, na instruktorów świetlicowych, czy instruktorów CK dzięki czemu w razie konieczności nie będzie problemów z delegowaniem instruktora do pracy na świetlicy wiejskiej. Dotąd zajęcia na świetlicach wiejskich systematycznie odbywały się tylko w okresie ferii zimowych i wakacji. Z przyczyn kadrowych jedynie w świetlicy w Grzędach zajęcia realizowane były dwa razy tygodniowo przez cały rok.

Od 2020 roku wszystkie świetlice wiejskie otwarte będą dla mieszkańców gminy minimum dwa razy w tygodniu. W wyznaczone dni tygodnia, w godzinach popołudniowych odbywać się tam będą zajęcia opiekuńczo-wychowawcze oraz animacyjne dla dzieci, a także fizjoterapeutyczne dla dorosłych. Mając na uwadze oczekiwania i potrzeby mieszkańców sołectw, rokrocznie oferta zajęć na świetlicach wiejskich będzie rozszerzana.

Z punktu widzenia sprawnego zarządzania zasobami ludzkimi w B+CK niezwykle ważne jest także podnoszenie kwalifikacji pracowników. Rozwój technologii, zmieniające się formy pracy, metody upowszechniania kultury, nowatorskie projekty pociągają za sobą konieczność ciągłego doskonalenia się. Aby Biblioteka + Centrum Kultury była nowoczesna i konkurencyjna nie tylko poprzez swoją architekturę ale także miała dobrze przygotowaną, kreatywną kadrę niezbędny jest udział w szkoleniach, kursach czy seminariach z zakresu animacji czasu wolnego, pracy z seniorami, innowacyjnych metod pracy z czytelnikiem, zarządzania projektami i innych.

Ważnym elementem działalności B+CK jest organizacja zajęć dla dzieci i młodzieży. Tymczasem spośród instruktorów zatrudnionych w B+CK tylko jeden z pracowników ma wykształcenie pedagogiczne. Dlatego też, zadbam, by wszyscy pracownicy zajmujący się pracą z dziećmi (działalność świetlic, zajęcia podczas ferii i wakacji), w najbliższym czasie ukończyli kurs wychowawcy, bądź kurs animatora czasu wolnego.

7. Promocja.

Promocja instytucji kultury i organizacji w coraz większym stopniu polega na sprawnym i efektywnym prowadzeniu komunikacji internetowej. Dlatego też, najszybszym sposobem dotarcia do odbiorców wydarzeń kulturalnych, do czytelników jest Internet. Nie wystarczy tu jednak dobrze prowadzona, oficjalna strona internetowa. Odbiorcy oczekują bardziej bezpośredniego kontaktu. Taką możliwość daje prowadzony przez Bibliotekę+Centrum fanpage na portalu społecznościowym Facebook, poprzez który jednostka na bieżąco komunikuje się z mieszkańcami, publikuje informacje o nowościach czytelniczych, działalności kulturalnej i osiągnięciach. Ponadto monitoruje, bada oczekiwania, potrzeby, konfrontuje reakcje na organizowane wydarzenia; prowadzi dialog.

Celem wzmacniania pozytywnego wizerunku Centrum zarówno wśród mieszkańców jak również w regionie ważna jest aktywność w lokalnych

mediach (portalach internetowych, lokalnych tygodnikach). Dlatego też zamierzam systematycznie przygotowywać i przekazywać mediom relacje i fotorelacje z realizowanych działań. Nieodpłatne udostępnianie przekazanych materiałów zależy w dużej mierze od dobrej woli prowadzących dany portal czy gazetę, dlatego też niezwykle istotna jest dobra i systematyczna współpraca z mediami.

Sukces jednostki kultury zależy w dużej mierze od sprawnej, kreatywnej kadry, realizacji ciekawych innowacyjnych projektów ale także umiejętności szybkiej reakcji na zmieniającą się sytuację, pojawiające się pomysły, nowe możliwości czy potrzeby lokalnej społeczności.

Biblioteka + Centrum Kultury w Czarnym Borze, powinna więc funkcjonować w taki sposób, aby każdy mieszkaniec gminy miał pewność, że jest placówką niezbędną, której nic nie może zastąpić.